

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró divendres 17 juny 1938 — NUM. 589

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Demà, dissabte, a dos quarts d'onze del vespre, el Govern es dirigirà per ràdio al poble espanyol.

La lleva del 26

II - El campament

Ingressats, fixats i distribuïts, ha començat immediatament la nostra vida militar. Un sac de palla i cada qual s'ha fet el llit. Els mataronins ens hem agrupat, en el que ha estat possible, en habitacions completes, però aviat hem rebut una notícia que no ens ha agradat gaire. Els del Maresme havien de concentrar-se a un altre lloc. I encara per classificacions. No podíem restar junts en el mateix campament. Les necessitats de la concentració ens feien allunyar...

—«Bona sort!».

—A reveure!

I braços enlaire altra vegada que acomiaden amics. Comencem a comprendre que la guerra és una mena de comiat constant. Eren molt aprop en cara els mateixos crits i el mateix comiat que ens feien a casa...

Nosaltres hem restat a Olesa.

La vila, voltada de verd, ens ha semblat una vegada més un recó de repòs admirable. Des de la finestra de l'edifici que ens fa de caserna dominem tot el terreny i les muntanyes plenes encara de boira matinal que s'arrossega lentament...

El redoblant ens ha fet retornar a la realitat. Tothom a formar. Anàvem a oblidar nos del motiu que ens portava en aquell lloc. El Comissari polític volia parlar als nous soldats que el Govern de la República havia mobilitzat per tal de defensar la independència de la Pàtria...

El Comissariat, dins l'Exèrcit, posat en bones mans i amb intel·ligència és tanmateix una cosa formidable. És el nexa imprescindible que ha de ligar la tropa amb els oficials, a fi de no fer caure les seves relacions en eotrac personalistes, que en temps de guerra podrien devenir catastròfics.

Hem entrat de piè dins el ritme de la vida militar que hom ha assenyalat. Explicacions teòriques, exercicis pràctics. Les riberes del riu, plenes d'ombres apacibles són les nostres aules. Els cants dels ocells amenitzen aquestes lliçons de la més pura i autèntica escola socràtica.

—A veure—diu l'oficial—que algú de vosaltres expliqui ara el que heu entès millor...

Passa, però, que el cor enganya molt sovint. Aquell minyó, que ha fet el servei a l'Àfrica i en sap de cada mà, resulta que no sap com explicar-se:

—Jo, entenc, que un explorador és un individu que... que... explora!

Segur d'haver ho sapigut explicar, l'home somriu triomfalment.

Les ombres cada vegada més amables a mida que el sol va picant més, posen una mica d'anyorança als nostres sentits.

—Que us sembla, oficial, si ens deixaveu banyar?

Això no era al programa i s'ha de consultar amb els companys. L'oficial més decidit ens diu:

—Mireu: Si ho voleu fer, ja està dit, però a les dotze hem d'ésser a la caserna a recollir el pa...

I de cap al riu, hem passat una hora

del matí agradabilíssim. És el que em deia un company:

—Exèrcit regular? Això, per ara és de primera.

La gent del poble, des del primer moment se'ns ha mostrat oberta, acollidora i franca:

—Si us falta alguna cosa, demaneu ens diuen a cada porta. Jo hi tinc un fill, també...

Ningú vol cobrar res. La gran tragèdia d'aquesta vila és que no hi ha gran cosa per menjar. El pa i el nostre ranxo és envejat a moltes cases que coneixen el règim de la col integral tan bé com a Mataró.

Un soldat que ha baixat amb permís del front de Lleida deia avui, a casa seva:

—Jo me'n torno al front. Allà no hem d'estalviar res i encara us en podré enviar.

Ara entenem perquè el Comissari ens deia que segurament menjaríem més bé aquí que casa a nostra.

Però un company, recordant-ho, comentava així:

—Jo no canviaria pas, per bo que ens ho donguin...

—Tan bé menjaves, tu? D'on ets?

—I deia un de Sitges, alt i magre com un quixot.

—De Tordera. Sóc pagès. I els pagesos...

No ha tingut pas d'acabar. Tots ho hem entès perfectament.

JULIÀ GUAL

Olesa, juny 1938.

BOTELLES

budes, netes, es paguen les de
XAROP - COGNAC - ANIS - ESTOMACAL
0'50 0'75 1'00 (litre)

a Rafael Casanova, 11 (Magatzem)

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»

MORALES PAREJA - XERES

Dipositari: MARTI FITÉ — MATARÓ

Atenció, Empreses Col·lectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) Autoritzar amb la seva signatura tots els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors-delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisit, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, sigui complimentat l'esperit i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic
del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

EL LECTOR DIU...

No hi ha pitjor sord que aquell que no hi vol sentir

Sí. Tant és dir com no dir. L'audàcia o la barra humana és fenomenal, és immensa. N'hi ha per tirar la gorra al foc, per enfadar-se; però com que m'enfado tant poques vegades, desconec quasi completament la fraseologia de la intemperança.

Ah, sí, sí. Val més prendre-s'ho amb flema, amb festiva xacota, perquè els Isaies impotents irritats, avui més que mai fan riure als necis.

Però anem al gra que és el que importa.

El venedor de queviures, amb sarcasme segnant i cinisme incomprendible, segueix burlant-se del públic i de la autoritat, que no vol, o no pot afavorir els ciutadans pacífics presos sota les despietades urpes criminals dels explotadors inhumans feixistes. —Poseu taxes que nosaltres, no-vent, estem en pau. I així ho fan.

La moderada industrial ciutat de Mataró sovint no té el més urgent i necessari element de vida. Manca carn, pa, vi, oli, peix, llegums, sabó i fins diré alguna per a beure i per a rentar les consciències més negres que surgen de xemeneia.

A preus de taxa no es troba res. A preus exorbitants, astronòmics, us vendran, pagant la bé, fins l'avarícia de la seva miserable existència si convé. Féu la prova si podeu. Compru-ous a 150 pessetes la dotzena, carn i peix a 200 la tersa, i veureu que tindreu abundància de tot el que demanareu. El tender o venedor serà corolari del que sincerament afirmo i, a l'ensem, us dirà amb tota activa fermesa: «Ningú no té dret a insultar-nos, a tractar nos (que no ho mereixem) de lladres, de vivedors i explotadors, que nosaltres no obliguem ningú que vingui a comprar als nostres establiments, perquè «som partidaris acèrrims de la llibertat de consciència». Qui vulgui venir a adquirir

gèneres a preus del nostre caprici que vingui; el qui no s'hi conformi, que ho deixi, per quan dits efectes siguin assequibles al seu abast de borsa o positiva particular crematística». Així pensa la gent de bé, de seny i ordre.

Ah, si totes les autoritats d'Espanya s'incautesin de tot el gènere i bestiar, que aviat donaria el traït tan enutjós assumpte. Però... fora peròs.

Voler es poder. Prou dilatòries. Prou draps calents. No entretindrà el poble, que la gana no admet demora. El primer de tot és viure, que sense viure no es pot lluitar ni escriure. Guerra a l'explotador! Mercès a la humanitat, tot a favor del poble, que lluita per la llibertat.

MÍQUEL LLOVERA

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Informació local DIETARI

L'AVI DIU...

La mainada del meu temps, tenia tantes o més joguines que la mainada d'avui, sense que llurs famílies (els de l'antigó) esmercessin quantitats serioses de pessetes com ho fan els d'avui.

La mainada del meu temps tot l'any tenia joguines de franc. A la temporada de les taronges, feia unes balances o bé unes ulleres. Al temps dels albercocs, del pinyol en feien un xiulet, requeria l'operació el tenit que refregar el pinyol per una pedra granítica per espai d'una hora, fins que s'obria forat.

Al temps de les nous, després de buidar-les les travessaven amb un pal molt prim, i en l'interior de la nou hi col·locàvem un cordill ben arrollat, i el cap que sortia a fora, subjectat per un petit agafador de canya, feiem ballar les nous i amb una mitja nou buidada lligàvem un llistonet i en feiem una cigala.

Amb els mirinyacs que acabaven d'arrearar les nostres mares i les nostres àvies, trossejaven les barnilles de cer i servien per a fabricar-nos un fusell de canya o bé una pistola del mateix material.

En efecte el tros de cer col·locat en forma d'arc entre els dos forats del canó de canya, i del primer forat penjava un tros de cinta de cer, que funcionava com a gallet, en fer-lo pujar amb la força del dit fins arian del forat, expel·lia amb molta força qualsevol pedreta a manera d'un projectil.

Amb una agla d'alzina o de roure obteníem un magnífic ballaruc, no teníem més feina que la d'introduir una petita canya o fusta al cim de la corona i teníem ballaruc per estona.

Si sortíem al camp, d'una canya verda en trèiem flautes, i del cor de les fulles instruments sonors.

D'un tronc de fulla de carbassera fent-li una incisió a la part superior del tronc, teníem un magnífic fiscon. I prou per avui.

P. C.

CUPÓ DELS INVÁLIDS. — En el sorteig efectuat el dia 16, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al número 225.

Els números premiats amb tres pessetes són: 025, 125, 325, 425, 525, 625, 725, 825, 925.

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xereseana
MORALES PAREJA
Dipositari: **MARTÍ FITÉ — MATARÓ**

— **COMPRO** patates petites i de saldo pel bestiar. Raó: Catalunya, 40.

Per 50 cèntims podeu fer un bon essequi, amb

ILURENS

postre mataroní
Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per **PASTISERIA BATET**.

— Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

NOTA PREGADA. — Els companys que s'esmenten són pregats de passar pel Sindicat del Ram d'Alimentació (Secció Distribució) per un assumpte d'importància, del dia 21 al 25, de 7 a 9 de la vesprada. De no comparèixer els dies designats, seran expulsats del Sindicat.

Mercè Fusté, Mari Codina, Maria Cuellos, Ferran Purtes, Pilar Blanch, Roser Canela, Júlia Latorre, Joaquina Masjuan, Josep Rabat, Joaquin Bellatru, Joaquin Vila, Josep Rabassa, Modesta Bellatru, Maria Coloma, Teresa Bosch, Dolors Jalbet, Pere Sala, Dolors Lluc, Monserrat Grana, Matilde Farré, Esteve Botel, Encarnació Moragas, Filomena Sala, Felícia Noguera, Anicet Hernández, Antoni Genisans, Rafael Codina, Rosa Casanovas, Josepa Carbonell, Joan Sala, Carme Sala, Joaquina Forrel, Joan Bosch, Lluïsa Font, Llorenç Domingo, Leocàdia Mestres, Ursula Sanacuat, Teresa Bonany, Teresa Paradedà, Mercè Bellavista, Modesta Torné, Mercè Bolívar, Maria Micas, Maria Masjuan, Maria Coll, Maria Canela, Montserrat Pujol, Mercè Palomer, Teresa Torné, Teresa Barbena, Dolors Sans, Sabina Barbena, Josep Moragas, Remigi Gubau, Martí Diego (Argentona).

MORALES PAREJA — XERRES
Demaneu sempre:
CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA Morales Pareja
CONYAC JULIO CÉSAR
Dipositari: **MARTÍ FITÉ — MATARÓ**

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DE L'EST. — Les heroïques forces republicanes de la 43 Divisió, que durant dos mesos han resistit la pressió rebel, encerclades a la zona del Pirineu aragonès, s'han vist obligades, davant els intensos atacs d'un enemic, extraordinàriament superior en número, protegit per l'acció de molts aparells, i per la manca quasi absoluta de municions, esgotades després de varis dies de constant combat, a replegar-se en direcció a la frontera, que han passat amb tot ordre, salvant totes les seves forces, material i bestiar.

Les baixes que aquestes forces heroïques han infligit als facciosos en aquests últims combats, s'eleva a varis milers.

En els altres sectors d'aquest front, sense novetat.

FRONT DE LLEVANT. — Continua l'intensíssim combat a l'interior del poble de Villarreal, on es lluita amb avantatge per a les tropes lleials, que han capturat presoners i recollit algun material.

L'aviació republicana actuà amb extraordinària eficàcia, bombardejant i ametrallant les línies enemigues i concentracions faccioses en diferents sectors d'aquest front.

FRONT D'EXTREMADURA. — A la zona de Valsequillo, ha prosseguit la dura pressió rebel, continguda per les nostres forces a costa d'una lleugera rectificació.

Els facciosos atacaren també pel sector de Puente del Arzobispo, on es lluita amb duresa.

DEMÉS FRONTS. — Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

Els aparells rebels bombardejaren ahir varies vegades València, causant víctimes i danys. Produïren greus avaries en el mercant francès «Gaulois» i l'incendi del vaixell de la mateixa nacionalitat «Cardea».

Durant la matinalada última i el matí d'avui, alguns aparells lleials al servei dels facciosos, bombardejaren els barris extrems de Barcelona, causant escassos danys.

PERDUA. — S'ha perdut un gat petit bruno. Es gratificarà la seva devoció al carrer Mutualitat, 125.

Es ven

Un motor 5 H.P. funcionant actualment marca «Harley», en millor estat.

Raó: Administració de LLIBERTAT.

Notes de Justícia

El Tribunal Permanent de Guàrdia ha vist una causa per venda de gènere a preus abusius contra la casa Llobet Guri S. A., que ha estat condemnada a pagar una penyora de 100.000 pessetes.

En una altra causa pel mateix motiu s'ha condemnat a Josep Pujol Torres a pagar 25.000 pessetes. — Fabra.

Visita

El president del Congrés indú i cap del partit socialista, Nerhu, ha complimentat aquest matí el President de la República. — Fabra.

Notes de la Generalitat

El President de la Generalitat ha passat el matí al seu despatx de la residència on ha rebut la visita dels coronels Reyes i Pérez Salas.

El conseller de Governació i Assistència Social ha rebut la visita del sots secretari del ministre d'Instrucció Pública i Sanitat, del director general de Sanitat de la Generalitat, del delegat d'Ordre Públic a Tarragona i del comissari de la Generalitat a la Vagueria de Lleida. — Fabra.

Incautació dels transports

El Diari Oficial de la Generalitat corresponent al dia d'avui publica un decret amb data del dia 16 del corrent disposant la immediata incautació per la Generalitat de tots els garatges particulars de Catalunya. — Fabra.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

Estranger

S'enrareix l'atmosfera política anglesa

LONDRES. — El temporal, que s'havia apavagat una mica, torna a reproduir-se sobre els cercles polítics anglesos. El Govern conservador ha amenaçat amb una «última advertència» a Franco i els seus aliats estrangers, per les violacions de la no intervenció i els bombardeigs de vaixells anglesos.

Cada vegada li han contestat al Govern conservador intervenint més obertament i bombardejant nous vaixells.

Les declaracions de Chamberlain asseguraven que es tractava d'una seriosa advertència a Franco, i aquest, després de cinc dies de descans, fa bombardejar altres vaixells anglesos i de nacionalitat francesa. Aquestes informacions han provocat

una gran indignació, no solament a França sinó també a Londres. Les notícies d'aquests bombardeigs i la relativa al bombardeig de les costes espanyoles han provocat una onada de gran indignació.

L'arsenal de la Carraca, de Cádiz, a mans dels alemanys

TANGER. — Diumenge es presentaren uns caps alemanys a fer-se càrrec de l'arsenal de La Carraca, de Cádiz, i el cap espanyol es negà a complir l'ordre. Després hagué de fer-ho per haver-li ho imposat les autoritats espanyoles.

Eleccions parcials a Anglaterra - Triomf del candidat socialista

LONDRES. — En les eleccions celebrades al districte Sarnaley, per a substituir al diputat socialista Potts, ha estat elegit el candidat socialista Collingridge que ha obtingut 27.566 per 13.053 el candidat liberal nacional. — Fabra.

Desmentiment

ANKARA. — Són desmentides determinades informacions que afirmaven que el govern turc havia comprat avions als EE. UU. per a traspassar-los a una altra potència. — Fabra.

L'entrevista Ciano i el president d'Iugoslàvia

ROMA. — Els diaris oficials continuen en donar al viatge del president del Govern iugoslau un caràcter purament particular, més per altra banda en els cercles polítics de Roma s'atribueix al viatge una gran importància, afirmant que l'objecte del viatge és posar a la pràctica els acords de Belgrad del març passat. — Fabra.

Els deutes austríacs

PARIS. — Continuen estancades les negociacions entre els delegats alemanys i francesos sobre els antics deutes austríacs a França o avalats per França.

Igual que les negociacions anglo-alemanyes pel mateix objecte no avancen un sol pas per la mala fe dels representants alemanys. — Fabra.

La política francesa

PARIS. — L'actitud dels comunistes referent als tres problemes d'augment dels sous dels funcionaris, retir als obrers vells i fixació de l'actitud sobre la guerra d'Espanya, no han arribat a un complet acord amb els diputats socialistes els quals són oposats a plantejar cap debat a la Cambra sense prèviament visitar al senyor Daladier. — Fabra.

Compraria bicicleta

en bon estat.
Raó: Francesc Maclà, 74, 2.n

IMPRESA MINERVA. MATARÓ

El proper **DIUMENGE** la

Farmàcia i Centre d'Específics ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

estarà de torn i per tant

OBERTA TOT EL DIA

Preus econòmics - Telèfon 247 Servei a domicili

CHAMPÚ UNIVERSAL
EN POLS

Moary's

A. RIBOT-P. Dr. Robert, 12-ARENYS DE MAR